

"Perspektivoj de lingva komunikado en EU" Nitra, Slovakio, 28 - 29 julio 2016

„Nitra Deklaro“

L'Italia è Fatta. Restano da fari gli italiani.

(Ni faris Italion. Nun ni devas fari italojn), Massimo d'Azeglio, 1866.

Ni faris Eŭropon, nun ni devas fari eŭropanojn. Nur eŭropanoj povas havigi la necesan afekcian kaj demokratitan legitimecon al EU. Briteliro evidentigis ke la nuna krizo en la eŭropa integriĝo estas identeca. Regi diversecon estas la ŝlosila afero. Bezonatas plibonigi tiun regadon per akordigo de registaraj instancoj kun komunikaj komunumoj. La manko de tia akordigo estas ekzisteca problemo por EU.

Multaj civitanoj prave timas ke, por sukcesigi Eŭropon, ilia nacia identeco detruendas. Necesas okupiĝi pri tiu timo. La civitana engaĝiĝo en Eŭropo restos malforta ĝis la civitanoj eksentos eŭropan identecon, en harmonio kun siaj identecoj nacia kaj regiona. Tiel estas ĉar, malgraŭ la grandaj paŝoj antaŭen de la eŭropa integriĝo en la ekonomia kaj komerca kampoj, ties kulturaj, edukaj kaj lingvaj aspektoj restis ĉe la nacia nivelo. Ĝis nun ne okazis provo evoluigi komunan edukadon por eŭropaj civitanoj. Lingvoj ebligas komunikadon sed, egale grave, ili esprimas identecon. Ekzistas nuntempe neniu lingvo kiu esprimus tuteŭropan identecon. La devizo de EU „unuiĝintaj en diverseco“ ŝajnas favori diversecon je la kosto de unueco. Necesas tamen celi ekvilibron inter ili.

La kreskanta tutmondiĝo kondukis al superregado de la angla. Kiel tutmonda lingvo, la angla tamen malbone povas esprimi eŭropan identecon. Se Britio forlasos la Eŭropan Union, nur 10 % de EU-civitanoj parolos la anglan kiel gepatran lingvon aŭ tre bone kiel fremdan lingvon. Ekskluziva uzo de la angla en EU pliprofundigus socian malegalecon kaj la angla estus perceptata kiel elitisma lingvo. Troa koncentriĝo je la angla estas la ĉefa faktoro kiu malfortigas la deziron studi aliajn lingvojn. Lingva malegaleco estas ofte rezulto de malprudentaj lingvaj politikoj kaj ne produkto de spontaneaj sociekonomiaj fenomenoj. Lingva maljusteco generas diversajn formojn de ekonomia kaj socia diskriminacio. Helpe de taŭgaj lingvaj politikoj ni devus okupiĝi pri tiuj ĉi fenomenoj ĉe la EU-nivelo.

Ekzistas ĝeneraliĝinta tendenco subtaksi la gravecon de lingvopolitiko kiel integranda faktoro. Tio fortikigas la nunan situacion, kiu estas neakceptebla eĉ por britaj civitanoj, kiel montris Briteliro kaj aliaj referendumoj. Multlingveco estas kerna EU-valoro kaj samtempe kerna valoro por certigi egalecon de EU-civitanoj kaj ankaŭ parolantoj de regionaj kaj minoritataj lingvoj. Necesas esplori tiujn ĉi gravajn kampojn.

Instruado de fremdlingvoj ne donas la atendatajn rezultojn. Ambaŭ Eurobarometer kaj SurveyLang montris malkreskon de scipovo de la unua kaj de la dua fremdlingvoj. Ni vidas klaran neceson de nova strategio por plibonigi lingvolernadon kaj plialtigi lingvokonscion kaj interkulturajn kapablojn, nome per empirie esplori kiu fremdlingvo plej verŝajne kuraĝigos postan lernadon de pliaj lingvoj. La landoj de Visegrad 4+ estas ideala kadro por enkonduki tiun ĉi novigan aliron kaj por realigi praktikajn paŝojn, tiel kontribuante kaj al lingva diverseco kaj al komuna eŭropa identeco.

**Internacia Konferenco pri Lingvopolitiko:
"Perspektivoj de lingva komunikado en EU"
Nitra, Slovakio, 28 - 29 julio 2016**

Temo 1: *Civitana engaĝiĝo - rimedoj por certigi, ke registaroj kaj EU-institucioj disponigadu informojn pri siaj aktivecoj kaj programoj en larĝa gamo de eŭropaj lingvoj, kaj ke aliro al la institucioj ne privilegiu nur unu aŭ du lingvojn.*

(Aŭtoro: Seán Ó Riain et al.)

Kunteksto

La kreskanta tutmondiĝo kondukas nehaltigeble al la ĉiam kreskanta dominado de nur unu lingvo – la angla. Kvankam la kresko en la uzo de la angla havas multajn pozitivajn trajtojn, ĝi havas ankaŭ gravajn negativajn trajtojn, kiuj estas plejparte ignorataj. Inter ili estas la kreskanta fremdiĝo de EU for de la civitanoj kies lingvoj ne estas uzataj en la EU-institucioj. Multlingvismo estas kerna EU-valoru, ĉar ĝi nepras por certigi ne-diskriminacion en la traktado de EU-civitanoj. Ekzistas ĝeneraliĝinta tendenco, kaj je la EU-nivelo kaj tutmonde, ignori la gravecon de lingvopolitiko. Tio neeviteble kondukas al daŭra fortikigado de la nuna stato – t.e. ĉiam pli granda dominado de la angla je la kosto de ĉiuj aliaj lingvoj, ĉu naciaj, regionaj aŭ minoritataj; kaj al la maljusteco doni dumvivajn nemeritatajn privilegiojn al la 1–2 % de EU-civitanoj (post la Briteliro), kies unua lingvo hazarde estas la angla. La nuna konferenco celas fari paŝon al konsciigo pri lingvopolitiko kiel kerne grava ero por proksimigi eŭropan integriĝon al la civitano. Ĝi celas kuraĝigi EU-n kaj ties membroŝtatojn, *kaj aparte la landojn de V4+* kiel eŭropan avangardon, entrepreni konkretajn paŝojn, kiel tion priskribas la tri temaj dokumentoj.

Rekomendoj

1. Eŭropo urĝe bezonas travideblan publikan diskuton pri lingvopolitiko cele al disvolvado de gvidlinioj por EU-aj kaj naciaj lingvopolitikoj, por levi publikan konscion pri la graveco de lingvopolitiko.
2. Dialogo inter ŝlosilaj roluloj en lingvopolitika laboro, politikistoj, ĵurnalistoj, esploristoj kaj reprezentantoj de la civitana socio estas antaŭkondiĉo por pli informita formado de politiko.
3. Kaj la Eŭropa Komisiono kaj la naciaj registaroj devus starigi teamojn de bone kvalifikitaj funkciuloj specialiĝantaj pri lingvopolitiko, taskitajn integri lingvopolitikon en komercon, kulturon, edukadon, esploradon, la amaskomunikilojn, internaciajn rilatojn kaj en la supernaciajn instituciojn de la EU-sistemo.
4. Unu el la ĉefaj funkcioj de ĉi tiuj lingvopolitikaj fakuloj estus puŝi lingvopolitikojn pli alten en la politika, akademia, eduka kaj amaskomunikila agendoj, kaj certigi ke la lingva faktoro estu eksplicite traktata en ĉiuj rilataj politikaj kampoj kaj en EU kaj nacinivele.
5. Serioza studo devus esti entreprenita de la Komisiono pri la uzo de Esperanto kiel interlingvo aŭ prioritata lingvo en la interna komunikado de EU, kalkulante la ekonomiajn kostojn por lerni la lingvon kaj la longdaŭran ekonomian ŝparon, kiu rezultus el efektivigo de tia sistemo bazita sur Esperanto. Ankaŭ subtenindeco de NRO-aj projektoj en tiu ĉi kampo devus esti esplorita.
6. Devus esti ellaborita Kodo de lingva konduto en EU-institucioj, celanta al egaleco por ĉiuj civitanoj de ĉiuj membroŝtatoj partoprenantaj en la EU-integriĝo, sendepende de iliaj gepatraj lingvoj. La efektivigo de tiu ĉi Kodo devus esti kontrolata fare de la EU-mediaciisto.
7. La EU-institucioj devus disvolvi aktivajn politikojn por kontraŭi lingvan diskriminacion. Dungado devas neniam diskriminacii favore al denaskaj parolantoj de iu ajn lingvo, *ĉu laŭjure ĉu laŭfakte.*

**Internacia lingvopolitika konferenco:
“Perspektivoj de lingva komunikado en EU”
Nitra, Slovakio, 28 – 29-a de julio 2016**

Temo 2: *Multlingveco en la ekonomio kaj socio. Eviti socian ekskludon kaj plifortigi la Internan Merkaton*

(Aŭtoro: Michele Gazzola et al.)

Lingva malegaleco kaŭzas diversajn ekonomiajn kaj sociajn diskriminaciojn, kiuj devus esti kontraŭbatalataj per taŭgaj lingvaj politikoj je la nivelo de EU.

Oni povas identigi kvin esencajn celojn:

1. *Socia inkluzivo.* Instruado de almenaŭ du fremdaj lingvoj en eŭropaj lernejoj kaj/aŭ dumviva lernado estu efektivigataj de ĉiuj membroŝtatoj. La loka lingvo estu instruata al enmigrintoj, inkluzive de internaciaj studentoj, por antaŭenigi socian inkluzivon.

2. *Rajtoj pri intelekta propraĵo.* EU starigu aron da efikaj kompensaj rimedoj por nuligi lingvorilatajn ekonomiajn malegalaĵojn koncerne protekton de la rajtoj pri intelekta propraĵo ĉe la eŭropa nivelo. La Eŭropa Patenta Oficejo agnoskas nur la anglan, la francan kaj la germanan kiel oficialajn lingvojn, kaj la Eŭropunia Oficejo pri Intelekta Propraĵo nur la anglan, francan, germanan, italan kaj hispanan. Eŭropaj entreprenoj bazitaj en landoj, kie tiuj lingvoj ne estas oficialaj, devas porti altajn tradukkkostojn, kiujn la antaŭe menciitaj oficejoj ne plene kompensas, eĉ ne laŭ la nuna regularo de eŭropuniaj unuecaj patentoj. Tio malegaligas la konkurencon inter EU-kompanioj kaj malrespektas la principojn de libereco ene de la Komuna Merkato. Aldone, tio kaŭzas la paradokson, ke protekto de rajtoj pri intelekta propraĵo je la eŭropa nivelo estas malpli kosta por usona aŭ aŭstralia kompanio, ol por portugala aŭ pola.

3. *Konsumantoj.* La Eŭropa Unio protektu la rajton de eŭropuniaj konsumantoj esti informataj en sia denaska lingvo aŭ ĉefa eduklingvo, kiam ili aĉetas havaĵojn kaj servojn. Klera elekto ne eblas, se etiketoj, ingrediencoj, nutraj faktoj, gvidlibroj kaj sekurinstrukcioj ne estas disponeblaj en la denaska lingvo de EU-civitanoj. Multlingvismo estas necesa, por ke la libera merkato efike funkcii. Eŭropuniaj kaj internaciaj traktatoj agnosku la respekton de multlingvismo kiel necesa parto de libera kaj justa komerco.

4. *Ofertalvokoj kaj provizaj procedoj sur EU-nivelo.* La retpaĝoj de la Eŭropa Komisiono estu pli multlingvaj. Tiaj paĝoj enhavas diversajn ofertalvokojn kaj gvidlibrojn pri financaj projektoj de EU, kiuj ofte estas disponeblaj nur en unu lingvo. Tio malegaligas la konkurencon inter eŭropuniaj entreprenoj, NRO-j kaj asocioj, kaj en provizaj procedoj, kiuj kondukas al subskribo de publikaj kontraktoj sur EU-nivelo, kaj en disdivido de la rimedoj, kiuj subtenas transnaciajn projektojn. EU estas financata de eŭropaj impostpagantoj, kaj ĝi ne permesu iun ajn malegalecon en aliro al publika financado.

5. *Eldona industrio.* Uzo de literaturaj indikiloj kaj internaciaj listoj de plej bonaj universitatoj favoraj al la angla lingvo kaŭzas gravajn malegalaĵojn en konkurenco en la eldona sektoro, precipe en akademia eldonado. Tio limigas aliron al scio de EU-civitanoj kaj maljuste avantaĝigas la eldonistojn de kelkaj membroŝtatoj. EU agu por neŭtraligi negativajn faktorojn kaŭzatajn de lingva hegemonio en la eldona industrio per starigo de merkato por lingvaj rajtoj aŭ per subvenciado de plurlingva akademia eldonado. Rimedoj estu kolektataj per lingva imposto al anglalingvaj akademias eldonistoj. Tio estus kohera kun la principoj de la Komuna Merkato. Aldone, ĝi kontraŭu la uzon de procedoj por taksado de la kvalito de esplorado, kiuj artefarite instigas esploristojn forlasi sian denaskan lingvon en akademia eldonado kaj instruado. EU devus subteni sciencajn publikaĵojn en pluraj lingvoj. Indas esplori la lingvajn konsekvencojn de la Bolonja procedo.

Internacia Konferenco pri Lingvopolitiko: "Perspektivoj de lingva komunikado en EU" Nitra, Slovakio, 28 - 29 julio 2016

Temo 3: Eduka inkludo - mezuroj por (a) instigi la lernadon kaj uzon de malgrandaj/najbaraj lingvoj; (B) subteni la hejmajn lingvojn de lernantoj, kaj (c) ligi lingvolernadon pli forte al la evoluo de Eŭropa identeco kaj solidareco.

(Aŭtoro: Seán Ó Riain et al.)

Kunteksto

La Barcelona Eŭropa Konsilio de 2002 rekomendis, ke ĉiuj EU-civitanoj studu almenaŭ tri lingvojn, la formulo 1+2 (gepatra lingvo plus du). La Raporto al la Eŭropa Komisiono de la Eŭropa Civitan-socia Platformo pri Multlingvismo/ECSPM en 2011¹ raportis, ke la angla estas la unua fremda lingvo lernata fare de la granda plimulto de eŭropaj civitanoj, kaj identigis tiun regadon de la angla kiel kernan faktoron, kiu malfortigas la deziron studi la duan kaj postan fremdan lingvon. La gravecon de lerni la anglan neniu kontestas, sed la ordo, en kiu lingvoj estas lernataj, ege gravas. Fremdlingva instruado ne donas la atendatajn rezultojn. Kvankam multaj kredas, ke la kono de la angla kiel la unua fremda lingvo disvastiĝas, Eurobarometer montras, ke en 2005-2011 en la tuta EU, la elcentaĵo de tiuj, kiu asertas paroli fremdan lingvon, fakte malkreskis de 56% al 54%. Tiuj, kiuj asertas, ke ili parolas duan fremdan lingvon, malkreskis de 28% al 25%². Por SurveyLang 2012³ la testado de lingvokonoj okazis nur ĝis la B2-nivelo, ĉar tiuj, kiuj atingas la C1-nivelon, kreas etan minoritaton, je la ordo de 1%. Klaras, ke ekzistas spaco por plibonigi la lingvolernadon. Ekzistas ankaŭ bezono evoluigi komunan elementon en la edukado de eŭropaj civitanoj, por ilustru la kontribuon de eŭropa integriĝo al paco.

Strategio por plibonigi la lingvolernadon

La unua rekomendo de ECSPM en la edukada sekcio estas jena: *la Platformo rekomendas empirian esploron en bazlernejoj en kelkaj membroŝtatoj por konstati, kiu unua fremda lingvo plej verŝajne kuraĝigos la sekvan lingvolernadon kaj ankaŭ kontribuos al la prioritato de EU Eŭropo 2020 "redukti la nombron de tiuj, kiuj tro frue forlasas la lernejon, al 10% de la nunaj 15%" (sekcio 3.1)*. La celo estas testi la rezultojn de lernado de la dua fremda lingvo tie, kie la unua fremda lingvo instruata en lernejoj estas la angla, la franca ks. Estas ĝenerale akceptate, ke la iu ajn dua lernita lingvo helpas sekvan lingvolernadon. Tio estas la *propedeŭtika efiko*. Ĉar la instrutempo en lernejoj malmultas, estas sencohave uzi la tempon dediĉatan al lingvolernado kiom eble plej bone. Mem la lingvo uzata por propedeŭtikaj celoj estas malpli grava ol la fakto, ke ĝia strukturo devas sproni al rapida kaj facila lernebleco, tiel pliigante la motiviĝon por posta lingvostudado. Ekzemple, *lingvo-orientiĝa kurso*, kiu daŭras 50-100 horojn, enhavante la bazan gramatikon de Esperanto kaj la 500 plej ofte uzatajn radikojn, jam donis interesajn rezultojn en Britio⁴ kaj aliloke, kiel priskribis profesoro Renato Corsetti⁵. Ĝi devus tial esti parto de la supre menciitaj testoj, kiujn rekomendas ECSPM.

Rekomendo

La Nitra Konferenco do rekomendas la efektivigon de la supremenciita rekomendo de ECSPM en kelkaj **bazlernejoj en la landoj de Visegrad 4+**, por testi objekte, kiu unua fremda lingvo plej efike plibonigas la postan lingvolernadon; kaj komencan laboron por evoluigi proponatan komunan edukon elementon, por ilustru la kontribuon de eŭropa integriĝo al paco.

1 ec.europa.eu/languages/pdf/civilsocplrapport-full-version_en.pdf, p 9. La ECSPM konsistas el 29 tuteŭropaj organizaĵoj kaj retejoj.

2 ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_386_en.pdf - enketo eldonita en 2012 kaj ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_243_en.pdf - enketo eldonita en 2006.

3 www.ec.europa.eu/languages/eslc/index.html.

4 www.esperantoresearch.org.uk/site/publications.

5 www.springboard2languages.org/wp-content/uploads/2013/03/Rationale-of-the-Springboard-to-Languages-programme.pdf.